1856. Nº. 67.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG 19 AUGUSTUS.

LEVERING VAN TURF.

Gegadigden tot de levering van 500 à 1000 ton BAGGERTURF, ten dienste van het Provinciaal Bestuur van Friesland, worden verzocht hunne monsters, uit minstens tien turven bestaande, vergezeld van een gesloten briefje, opgave van den prijs bevattende, vóór den 8 September 1856, te doen bezorgen aan het Gouvernementshuis te *Leeuwarden*.

Leeuwarden, den 15 Augustus 1856.

Voor den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, afwezig,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
C. J. VAN DER VEEN.

De middenprijzen van de *in- en uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* wordt geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 15 Augustus 1856 te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 17.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . . . „ 295.00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . „ 295.00.

Leeuwarden, den 16 Augustus 1856.

Voor den Commissaris des Konings in de provincie Friesland, afwezig,
Het Lid der Gedeputeerde Staten,
C. J. VAN DER VEEN.

PUBLICATIE.

De **GEDEPUTEERDE STATEN** der provincie *Friesland* brengen, ten vervolge op hunne Publicatie van den 11 dezer, ter kennis der ingezetenen, dat van den 9 tot en met den 15 dezer:

1. 33 runderen in de Provincie aan de besmettelijke longziekte zijn gestorven, als in de gemeenten: Achtkarspelen 1, Baarderadeel 4, Bolsward 1, Dantumadeel 1, Doniawerstal 4, Gaasterland 1, Hennaarderadeel 8, Menaldumadeel 1, Rauwerderhem 1, Schoterland 1, Wonseradeel 3, Workum 1 en Wijmbritseradeel 6, en 43 door die ziekte aangetaste runderen, voor rekening der eigenaars, zijn afgemaakt, als in de gemeenten: Baarderadeel 3, Doniawerstal 6, Franekeradeel 1, Haskerland 2, Hennaarderadeel 4, Idaarderadeel 7, Leeuwarderadeel 1, Menaldumadeel 2, Rauwerderhem 3, Utingeradeel 2, Wonseradeel 4, Workum 1, Wijmbritseradeel 6 en IJlst 1, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 Januarij dezes jaars 3671;
2. de besmettelijke longziekte zich heeft geopenbaard onder de runderen van de veehouders: Klaas Martens Kooistra, te Hijlaard; Johannes Haijes Haaitsma, te Jorwerd; Jelke Jacobs Wiersma, te Oosterlittens; Jan Annes Annema, te Akkerwoude; Foeke Nannes Koopmans, te Tjerkgaast; Hessel Tjeerds Hoekstra, te Goingarijp; Pieter Hettes Hettema, te Broek; Willem IJnzes van Dijk, te Nijega (Doniawerstal); Okke Riemersma, te Sondel; Tette Alles Hosper, te Oudehaske; Murk Sijtzes Postma en Lucas Egberts Bouma, beide te Haskerdijken; de Weduwe Sijtze Jeens van der Laan, te Westermeer; Douwe Wierds Hijlarides, te Spannum; Jolle Dooitzes Nauta, te Grouw; Broer Bouwes de Boer en Freerk Annes van der Velde, beide te Wirdum; Age Pieters Koopmans, te Beetgum; Theunis IJ. Bootsma, te Deersum; Melle P. Rollema, te Poppingawier; Lodovicus Bootsma, te Irnsum; Fokke Pieters de Zee, te Oldeboorn; Jjerk Hessels de Boer, te Burgwerd; Anne Douwes Osinga, te Heeg; Sieds Harmens Schilstra, te Idsega; Thomas Gerbens Teppema, te Tirns; Auke Johannes Breeuwsma, te Nijland; Klaas Sijtzes de Bruin, te IJsbrechtum; Pieter Jans van der Wier, te Goënga, en Bartele Hamens Boersma, te Gauw, benevens in de gemeene weide de Nieuwe Bildtpollen onder St. Anna- en Vrouwen-Parochie, en in eene gemeene weide onder Rauwerd;
3. gezond zijn verklaard de runderen van de veehouders: Brant Hendriks van der Goot, te Wijckel; Pier Gerrits Eringa en Wijtze Sjuks Offringa, beide te Sneek; Luitzen Johannes Dooper, te Hommerts; Jentje Sijtzes Salverda en Wijbe Stoffels Stoffelsma, beide te Tirns; Pieter Douwes Douma, te Nijland; Eeltje Theunis Alberda, te IJsbrechtum; Sipke Gabes Kooistra, te Folsgare; Dirk Wijbrens van der Meer, te Bolsward; de Weduwe N. J. Andringa, te Vrouwen-Parochie; Sake Pieters Hellinga, te Rinsumageest; Jan Harmens Meinsma, te Paesens; de Weduwe Jan Lubberts Klaver, te Augsbuurt; Repke Minnes Zijlstra, te Burum, en de Weduwe Johannes Ellens, onder Oudwoude.

Leeuwarden, den 18 Augustus 1856.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
C. J. VAN DER VEEN, *Loco Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

PETERSBURG, 16 Augustus.

Men spreekt hier veel van de feesten, welke bij gelegenheid der krooning te Moskou zullen plaats hebben. De illuminatie der stad en vooral die van het Kremlin zal aller prachtigst zijn; deze alleen zal 150,000 zilveren roebels kosten. Het vuurwerk op de vlakte van Khodynski, alwaar de garde gekampeerd is, zal ook uitmuntend wezen. Daarbij zal een nationaal hymne uitgevoerd worden door al de leden van de muziekkorpsen der garde, die meer dan 1000 man bedragen. Dit orkest zal door elektrieke draden in gemeenschap gesteld worden met stukken geschut, die in plaats van de Turksche trommen zullen dienen en salvo's zullen doen.

WEENEN, 13 Augustus.

In weêrwil van de geruststellende verzekeringen, die de russische gezant alhier gegeven heeft aangaande de gezindheid zijner regering om het vredestractaat van Parijs met naauwgezetheid uit te voeren, is — dus is van hier aan de *Kölnische Zeitung* gemeld — eergisteren per telegraaf aan alle commandanten van arméecorpsen een keizerlijk bevel toegezonden, waarbij zij gelast worden alle met verlof aanwezige manschappen binnen 24 uren op te roepen. De veldtuigmeester von Hess werd gisteren morgen bij den Keizer ontboden, en in deze zamenkomst werd besloten het geheele leger onverwijld krijgsvaardig te maken. De verlofgangers uit de omstreken komen reeds in grooten getale alhier aan, en sedert gisteren vertrekken voortdurend transporten voor de verschillende regementen zoowel naar Italië als naar Gallicie. De veldtuigmeester Aartshertog Wilhelm, die zich te Baden ophield, is heden ontboden.

TRIEST, 14 Augustus.

Volgens berigten uit Konstantinopel van 8 dezer, was Kallimakoi naar Weenen afgereisd en de heer von Richthofen aangekomen. De ontruiming door de engelsche troepen was geheel afgeloopen, en die door de fransche troepen zou den 18 dezer geëindigd zijn. Het russische gezantschap was nog niet aangekomen. — Berigten uit Athene van 9 dezer zeggen, dat de ontruiming van Griekenland door de fransche troepen tot den 15 dezer duren zou.

PARIJS, 15 Augustus.

— Gisteren heeft de Keizer ten gehoore ontvangen den baron Brunow, Russisch gezant aan het fransche hof, benevens den generaal prins Gortschakoff, die HH., in naam des Keizers van Rusland, de insignia der eerste klasse van de orde van den H. Andreas hebben overhandigd.

— Baron von Seebach, minister van Saksen bij het fransche hof, is uit Petersburg alhier aangekomen, en zou, in een bijzonder gehoor, den Keizer de [illegible] dat Rusland gezind is de bepalingen van het [illegible] de grootste stiptheid na te komen.

— [illegible] dat de Russen den 18 Julij Kars [illegible] teruggetrokken.

— [illegible] de heer de [illegible], Fransch(e) rijks-commissaris voor de [illegible]

nieuwe regeling van het bestuur der Donau-vorstendommen, heeft de handelsstand van Bucharest, zich voor de vereeniging van Moldavië en Wallachye verklaard. Dit adres wordt in den *Moniteur* medegedeeld. Volgens een schrijven uit Konstantinopel van den 4 dezer, bij het *Journal des Débats* ontvangen, is de Porte, ofschoon de vereeniging der Donau-vorstendommen niet wenschelijk achtende, ten eenen male afkeerig van al wat tot verkorting van de voorregten en vrijdommen dier landen zou strekken.

— Een telegrafisch berigt uit Madrid van jl. donderdag zegt, dat door den minister van binnenlandsche zaken eene circulaire aan de hoofden der gewestelijke besturen gerigt en tevens ter kennis des publieks gebragt is, welke als eene schets der door het ministerie O'Donnell te volgen staatkunde kan aangemerkt worden, en dat dit staatsstuk een gematigd liberalen geest ademt.

LONDEN, 16 Augustus.

De *Morning Advertiser* meldt de definitieve oplossing der met de Vereenigde Staten hangende geschillen. De ratificatien zijn gereed.

Bij de verkiezingen voor het presidentschap van Nicaragua heeft generaal Walker eene groote meerderheid verkregen.

— De vermaarde piano-fabriek van Broadwood is dingsdag avond in brand geraakt en bijna geheel in de asch gelegd. Duizend piano's, waaraan gearbeid werd, zijn daarbij vernield. — Het bedrag der schade is nog niet bekend, maar zal vermoedelijk zeer belangrijk, men wil zelfs **£** 120,000 wezen.

— Londen telde in 1800 nog slechts 958,866 inwoners en volgens de telling van Junij ll. reeds 2,362,326. Neemt de bevolking in dezelfde mate toe, dan zou Londen in 1900 weinig minder dan 6 millioen bewoners tellen. Hoe duur de grond in en bij de stad bij die ontzaggelijke bevolking wordt zal men begrijpen. 't Zij hier voldoende aan te stippen, dat voor het terrein van eene nieuwe Bank voor eenigen tijd moest betaald worden 12 millioen gulden den morgen grond. Die grond was midden in de stad gelegen.

— Uit Madera zijn hoogst treurige tijdingen ontvangen. Nadat eenige Portugesche troepen, naar Funchal bestemd, Lissabon den 20 Junij verlaten hadden, brak op zee de cholera onder hen uit; en naardien zij, te Funchal aangekomen, waar kermis gehouden werd, zich onder de inwoners mengden, verspreidde ziekte zich ook onder deze en woedde weldra op eene verschrikkelijke wijze voort. Toen de *Avon* den 3 dezer Madera verliet waren reeds 5000 gevallen van cholera voorgekomen en 1500 inwoners van Funchal; op eene bevolking van slechts 28,000 zielen, daaraan bezweken. Geneeskundige hulp en geneesmiddelen ontbreken nagenoeg geheel, en het gemis daarvan deed de sterfte zoo sterk toenemen.

HAMBURG, 13 Augustus.

De graaf van Parijs, de hertog de Chartres en hun gevolg, waaronder de heer Thiers behoort, hebben deze stad verlaten. Zij begeven zich, ten gevolge van eene dépêche uit Londen, naar Ostende.

Van den 14den. De inschrijving voor de tweede Bank van het noordelijk crediet is heden gesloten. Het cijfer, waarvoor kon worden ingeschreven, bedroeg 16 millioenen francs, terwijl het cijfer waarvoor werd ingeschreven 1500 millioenen beliep.

's GRAVENHAGE, 16 Augustus.

Z. K. H. Prins Frederik is heden met zijn gevolg uit de residentie naar Moskou vertrokken. Z. K. H. zal zich te Swinemünde aan boord van de stoom-schroefkorvet *Amelia* begeven.

— De ministers van binnenl. zaken en van justitie hebben het volgende rapport aan Z. M. den Koning gerigt:

„Reeds sedert eenige jaren heeft het bij de departementen van binnenlandsche zaken en van justitie een onderwerp van ernstige overweging uitgemaakt om van eerstgenoemd departement naar het laatstgemelde te verplaatsen al wat betrekking heeft tot de administratie der jagt en visscherij.

„Nadat in 1841, ten gevolge van het kon. besluit van 17 Julij, no. 431, de tot dusverre bestaan hebbende opperhoutvesterij bij het departement van binnenlandsche zaken was ingedeeld, heeft deze tak van algemeen bestuur, voornamelijk ook sedert de wet van 6 Maart 1852, no. 47, eene aanmerkelijke uitbreiding verkregen. Een aanzienlijk corps opzieners der jagt en visscherij is ter handhaving dezer wet in dienst gesteld, en hoezeer nu, nadat ook aan deze beambten, ingevolge Uwer Majesteits besluit van 17 Januarij 1854, no. 113 (*Staatsblad* no. 3), commissien van rijks-veldwachter uitgereikt zijn, de dienst der algemeene of rijkspolitie reeds eenig nut van hunne medewerking heeft mogen ondervinden, zoo is het toch niet te ontkennen, dat dit personeel met veel meer vrucht dienstbaar zoude zijn wanneer het, zoo voor de bewaking van het jagtveld in het bijzonder, als ter beveiliging van eigendom en van personen in het algemeen, onder een en hetzelfde hoofdbestuur geplaatst ware.

„Er zal bovendien langs dien weg vermoedelijk ook nog eenige bezuiniging van rijksuitgaven te verkrijgen zijn, en zeer zeker eene niet onbeduidende besparing van werkzaamheden, zoo men, om niets anders te noemen, wat meer van de toekomst afhankelijk is, alleen acht geeft op het wegvallen der correspondentie tusschen de beide departementen in materie van gratie wegens jagtovertredingen.

„De ondergeteekenden hebben mitsdien de eer, Uwe Majesteit eerbiedig in overweging te geven om, in afwachting der wijzigingen, welke, zoo in verband met deze voordragt als in andere opzigten ten spoedigste zullen behooren te worden ontworpen ter herziening der wet van 6 Maart 1852 (*Staatsbl.* no. 47), reeds nu, met het oog op de voorbereidende werkzaamheden der aan te bieden staatsbegrooting voor 1857, bij het besluit, waarvan een concept hiernevens is gevoegd, den bedoelden overgang van de administratie der zaken betreffende de jagt en visscherij van het departement van binnenlandsche zaken naar dat van justitie, tegen 1 Januarij e. k., te willen bekrachtigen."

Z. M. de Koning heeft zich bij besluit van den 8 dezer met bovenstaand rapport vereenigd.

— De taak der synode van de hervormde kerk is afgewerkt. Sedert het laatste verslag heeft zij het reglement op de diaconiën ten einde gebragt en gearresteerd. Het zal met andere reglementen verzonden worden naar de provinciale besturen, met verzoek om, indien zij mogten worden afgestemd, de redenen daarvan op te geven. Hetzelfde kan gemeld worden van het reglement op de algemeene weduwenbeurs, van opzigt en tucht, op de vacaturen en voor de kerkboden. De laatste hand werd aan allen gelegd. Voorts kwamen ter tafel en werden goedgekeurd onderscheidene te verzenden missiven, betreffende het Purmer-kerkefonds, de zaak der armenverzorging van Farmsum, Hoogkerk en Kolderveen; het armenverschil van Zuidwolde met het gemeentebestuur, de Streo- en Smullebuurt enz. — De zittingen, welke niet minder dan zes weken onafgebroken hebben geduurd, werden dingsdag jl. in tegenwoordigheid van den minister van eeredienst, door den president met hartelijke toespraak en dankgebed gesloten.

— De geregtsdienaren van den procureur-generaal hebben hunne uniformen ontvangen, die door het geheele rijk door de geregtsdienaren zullen worden gedragen.

AMSTERDAM, 15 Augustus.

Woensdag zijn de werkzaamheden der algemeene vergadering der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* voortgezet en gesloten.

Na de opening der vergadering werd o. a. aan de orde gesteld:

Het voorstel (X) namens het departement Winkel, strekkende om art. [illegible] der wet zoodanig te wijzigen, dat hetzelve gelezen worde als volgt: „Indien het hoofdbestuur meent, ter bestrijding van eenig voorstel in de punten van beschrijving opgenomen, een prae-advies ter algemeene vergadering te moeten uitbrengen, verwittigt het hiervan de departementen, met opgave van redenen, in de punten van beschrijving." — Bij acclamatie aangenomen.

Het voorstel (XIII) namens het departement Dordrecht, betreffende de emancipatie der slaven in de West-Ind. koloniën, heeft levendige discussie uitge-

Het voorstel luidt; „*a.* dat het hoofdbestuur worde uitgenoodigd namens de maatschappij, bij de hooge regering aan te dringen op eene spoedige en volkomene afschaffing der slavernij in de West.-Ind.-koloniën; *b.* dat de algemeene vergadering besluite aan eene bepaald daartoe te benoemen commissie op te dragen, het beramen van middelen tot bevordering van het onderwijs onder de slaven, zoowel vóór hunne vrijlating, als nadat zij die zullen verkregen hebben, hetwelk strekken kan om hen verstandelijk en zedelijk te ontwikkelen, en alzoo bij moet dragen om de gevaren, die aan de afschaffing der slavernij in de gegeven omstandigheden, verbonden zijn, te voorkomen of tegen te gaan." De eerste alinea is met 327 tegen 134 stemmen, de laatste bij acclamatie, aangenomen.

De departementen Dordrecht, 's Gravenhage, Utrecht en Leijden zijn op voorstel van den voorzitter benoemd tot aanwijzing der personen, die zich als leden der commissie met de voornoemde taak zullen belasten.

— Het Nederlandsch Bijbelgenootschap hield donderdag zijne 42ste algemeene vergadering, onder voorzitting van den hoog edel gestr. heer mr. S. baron van Heemstra, in het kerkgebouw der vereenigde doopsgezinde gemeente. Uit de verslagen, bij deze gelegenheid uitgebragt, bleek, dat de staat des genootschaps over het geheel gunstig, en de verrigtingen hoogst belangrijk mogen heeten. De berigten uit de onderscheidene afdeelingen getuigden van onverflaauwden ijver en voortdurenden bloei. Het getal der leden was niet toegenomen. Nogtans mogt men zich in de oprigting van drie nieuwe afdeelingen verheugen; terwijl ook het getal van bijbel-depôts met drie werd vermeerderd. De bijbelverspreiding had in het afgeloopen dienstjaar eene tot hiertoe ongekende hoogte bereikt, niet minder toch dan 35,233 exemplaren van het Brood des Levens werden wederom uitgereikt. Met de overzetting der Heilige Schrift in de talen van den indischen archipel werd ijverig voortgegaan, en daardoor de weg gebaand om, met het woord der Waarheid, het Koningrijk Gods in Neêrlands overzeesche bezittingen uit te breiden. Zoo werd de vergadering gesticht tot dankbaarheid jegens Hem, die ook thans Zijnen zegen niet onthield. Moge de zaak der bijbelverspreiding, zoo als zij verdient, meer algemeen worden ter harte genomen! En het woord, in eene der eerste algemeene vergaderingen des genootschaps gesproken, vinde weêrklank bij alle christenen in het vaderland: „Hij, die den bijbel kent en de leer des heils daarin vervat geloovende dezelve op zich wenscht toegepast te zien, vermag niet te aarzelen om ook anderen het genot van hetzelfde voorregt aan te bieden: zijne keuze moet geen oogenblik twijfelachtig zijn.

— Het kolossale beeld *de Eendragt*, door den heer Roijer voor het gedenkteeken op den Dam vervaardigd, en reeds eenige dagen op het terrein aanwezig, is Woensdag op het monument geplaatst.

De weeskinderen alhier ter stede zijn allen bij circulaire aan de regenten uitgenoodigd om het feest der onthulling van het gedenkstuk van het *Metalen Kruis* bij te wonen, opdat de kinderen des lands eenparig als één ligchaam zich om den voet van het beeld *de Eendragt* zouden scharen. Hun is tevens verzocht het eerste en vijfde vers van *Tollen's* volkslied te zingen; bij dit vijfde vers, dat een even eenvoudig als treffend gebed is tot den *eeuwigen* God, waarin al die kinderen te zamen hebben leeren gelooven; — een gebed voor den grond, waarop ook *hunne* wiegjes stonden; — zoowel de ijzeren kribbe, als de legerstede getooid in satijn, — is de wensch van het bestuur, dat de jeugdige zangers en zangeressen hunne reijen door, hunne handen wederzijds op de schouderen leggen, en zóó de kinderbede tot God rijze, als van één ligchaam en uit ééne ziel.

— Uit een drietal predikanten bij de ev. luthersche gemeente, door heeren curatoren van het ev. luthersch seminarium alhier opgemaakt, ter vervulling van de vacature van hoogleeraar bij de inrigting van hooger onderwijs, is benoemd de wel-eerw. heer A. D. Loman, pred. te Deventer.

DOKKUM, 16 Augustus.

Als een bewijs van den tegenwoordigen gezonden staat der ingezetenen dezer gemeente, welke eene bevolking heeft van ongeveer 4400 zielen, kan, met dankbaarheid worden berigt, dat sedert den 14 Julij ll. alhier geen enkel sterfgeval heeft plaats gehad. In den jare 1826 zijn, gedurende de maanden Julij en Augustus, in deze gemeente overleden 110 personen.

LEEUWARDEN, 18 Augustus.

Vrijdag jl., 's morgens ten 9 ure, is in de groote zaal van het hôtel *de Nederlanden*, onder de leiding van den voorzitter der hoofd-vereeniging, prof. P. Hofstede de Groot, met de verdere werkzaamheden der algemeene vergadering van het Nederlandsch Onderwijzers genootschap een aanvang gemaakt, waartoe thans 252 personen, zoo leden, als donateurs, waren opgekomen.

Door den tweeden secretaris, den heer J. Suringar, werd het verslag van den staat des genootschaps, van de verrigtingen der hoofd-vereeniging en van die der afdeelingen in 1855 uitgebragt, dat van den voortdurenden bloei van een en ander getuigenis gaf.

Bij monde van den afgevaardigde der afdeeling Amsterdam, den heer S. Bosch, bragt de commissie, belast met het nazien der rekening, rapport uit, waaruit de gunstige staat der geldmiddelen bleek. De rekening werd goedgekeurd, onder dankbetuiging aan den penningmeester voor het door hem gevoerde beheer.

Op de uitgeschreven prijsvraag, over het behoud van het Christelijk beginsel in onze gemengde volksscholen, waren twee antwoorden ingekomen. De uitslag der beoordeeling was, dat aan de verhandeling, geteekend met de spreuk: *Die een kindeken ontvangt in Mijnen naam, die ontvangt Mij* (Mattheus), de bekrooning ten deel viel. Bij opening van het naambriefje, bleek daarvan schrijver te zijn de heer H. D. Muntinga, onderwijzer te Westerlee, provincie Groningen. Het tweede antwoord, tot motto voerende: *Hoe zal dit licht dat hooger licht ontberen?* werd eene loffelijke vermelding waardig gekeurd, zoodat de schrijver zal worden uitgenoodigd, toestemming te geven, zijn naambriefje te openen.

Bij monde van den heer Bosch voornoemd, werd nog door het bestuur der spaar-maatschappij van het genootschap verslag uitgebragt, over den toestand dier inrigting. Die toestand bleek zeer gunstig te zijn, schoon men meerdere deelneming noodig oordeelde.

Nadat de stad Dordrecht was aangewezen als de plaats, waar in 1857 de algemeene vergadering zal worden gehouden, ging men over tot het behandelen der navolgende onderwerpen:

a. Wat is in grootere gemeenten het verkieselijkste: weinige zeer uitgebreide scholen voor eenige honderden kinderen, met verschillende klassen, of kleinere scholen, b. v. van 100 tot 150 leerlingen met één hoofd-onderwijzer en eenige hulp-onderwijzers?

b. Welke maatregelen worden in Nederland genomen, om idioten of kinderen van zeer zwakke zielsvermogens op te leiden? Welke uitkomst hebben deze maatregelen tot dus verre? Wat behoorde voor hen meer en verder te worden gedaan?

c. Hoe is het gesteld met de opvoeding van weezen en armen in Nederland? Welk onderscheid bestaat er in theorie en praktijk te dezen opzigte tusschen Nederlandsch *Mettray* en de wees- en armhuizen?

d. Wat kunnen de onderwijzers der lagere scholen doen, 't zij in die scholen zelve, 't zij in herhaling- of andere scholen, om natuurkundig en ander voortgezet onderwijs te geven en aldus het onderwijs meer vruchtbaar te maken voor het leven?

e. Wat zijn en hoe zijn ontstaan de dikwerf aanzienlijke dorpsschoolhuizen en schoollanderijen in de provincie Friesland, terwijl elders voor den schoolonderwijzer, als deze tevens koster is, genoegzaam alleen *kerkelijke* landerijen bestaan? Welk voordeel heeft het, dat goederen, voor het schoolwezen bestemd, behooren aan het *dorp*, de *kerk* of de *burgerlijke gemeente*?

Al deze onderwerpen werden met warmte besproken en de discussien leidden tot zelfvoldoening, zoowel van sprekers, als van hoorders. Inzonderheid was dit het geval met de punten *b* en *d*, waaromtrent door den heer T. Hofkamp, hoofdonderwijzer aan het doofstommen-instituut te Groningen, belangrijke mededeelingen werden gedaan. Omtrent punt *e* werd een zeer belangwekkend verslag uitgebragt door den heer E. de Haan, onderwijzer te Wirdum.

Eigenlijk gezegde voorstellen waren er niet meer dan twee, als het eene van de gewestelijke vereeniging Noord-Holland. om de wet des genootschaps aan eene algeheele herziening te onderwerpen, welk voorstel werd aangenomen, met benoeming tevens van eene herzienings-commissie uit de gewestelijke vereenigingen Noord-Holland en Utrecht. — Het andere voorstel was van de gewestelijke vereeniging Overijssel, tot het doen vervaardigen van een leerboek over de eigenlijke natuurkunde (physica) ten gebruike vooral van de lagere en industrie-scholen enz. — Daar men evenwel oordeelde, dat in deze behoefte sedert eenigen tijd reeds genoegzaam was voorzien, werd dit voorstel verworpen.

Alsnu volgden verscheidene mededeelingen der leden, nopens bij hen verkregen *praktische* ervaringen in het een of ander vak van het lager onderwijs, waarvan vooral uitmuntten die van den heer T. Hofkamp, door wien onderscheidene natuurkundige proeven aan de vergadering werden voorgesteld en die, door zijne gemakkelijke wijze van mededeeling, bewees, hoe ver men dit bij het lager onderwijs behoorde te brengen, en daardoor bij menig onderwijzer niet weinig den lust tot navolging opwekte. Ook de heer dr. W. Gleuns Jr., schoolopziener te Groningen, gaf over een door hem vervaardigd mundomotorium, naauwkeurige verklaringen, terwijl de heer Brugsma, onderwijzer en schoolopziener aldaar, tot genoegen der vergadering, over de vormleer sprak. — Met bijzondere belangstelling werd voorts de tentoonstelling bezigtigd van onderscheidene proeven van schoonschrift, kaarten, platen en andere hulpmiddelen voor het onderwijs, meestal door onderwijzers en leerlingen uit Friesland geleverd.

Ten 4½ ure waren al de werkzaamheden geëindigd, waarop de voorzitter de algemeene vergadering sloot met den wensch, dat de onderwijzers steeds mogen bezield blijven met lust, ijver, moed en volharding, om Nederlands jeugd op te leiden tot burgers van den staat en tot bewoners van een beter vaderland.

Voor zoover de tijd dit toeliet, werden vrijdag de scholen en verschillende andere inrigtingen en merkwaardigheden van Leeuwarden bezigtigd en bragt men een bezoek op de societeit *Amicitia*, die door de leden ook bij deze gelegenheid weder met heuschheid was opengesteld geworden. Ten 6 ure eindelijk vereenigde men zich aan eenen vriendschappelijken maaltijd in de groote zaal van den heer v. d. Wielen, waaraan door 126 leden, zoowel als donateurs, werd deelgenomen en waarbij o. a. als genoodigden tegenwoordig waren de waarnemende Commissaris des Konings in deze provincie, de heer mr. C. J. van der Veen, benevens de heer burgemeester dezer stad, tevens schoolopziener van het 1ste district in deze provincie. Hartelijkheid en ongedwongenheid zaten aan den disch voor, terwijl menig feestdronk getuigde, niet alleen van den vaderlandschen zin van Nederlands onderwijzers en van hun diep besef van het gewigt der taak, die zij te vervullen hebben, maar ook van de waardering, die aan hun streven al meer en meer mag te beurt vallen.

Zaturdag morgen ten tien ure vereenigden zich onderscheidene leden der hoofd- en gewestelijke vereeniging, alsmede afgevaardigden en leden uit verschillende provincien, aan het hôtel *de Nederlanden*, om zich per rijtuig over Stiens en 't Bildt naar Franeker te begeven. Aldaar werden, met toestemming van het gemeentebestuur, het stadshuis en de aldaar aanwezige verzameling van belangrijke portretten en schilderijen bezigtigd en met algemeene belangstelling de voorwerpen, afkomstig van Anna Maria Schuurmans, opgemerkt. Het planetarium van Eijsinga werd niet vergeten. Het groote werk van dien man maakte op de bezoekers den gunstigsten indruk, zoodat men eenparig hulde deed aan zijne kennis, zoowel in theorie als in praktijk.

Te 9½ uur 's avonds was het gezelschap weder in de hoofdstad teruggekeerd. Na een kort, maar regt broederlijk onderhoud, nog op de societeit *Amicitia* met onderscheidene leden doorgebragt, sloeg het uur van scheiding.

Wij eindigen dit verslag in het vertrouwen, dat ieder, die in deze regt feestelijke dagen van het begin tot het einde getuige is geweest van alles, wat er gehoord en gezien werd, gewis nimmer het nut en genoegen zal vergeten, dat de 12de Algemeene Vergadering van het Nederl. Onderwijzers Genootschap te Leeuwarden hem heeft doen ondervinden.

— Van de opbrengst der belasting voor het overvaren met de pont tusschen het Verlaat alhier en de daarover gelegen beplanting is, voor den tijd van een jaar, in te gaan met *heden*, pachter geworden IJ. H. Wagenaar, voor eene som van *f* 80.

— Donderdag jl. zijn, onder geleide van den 1sten luitenant Schade van Westrum van hier naar 's Hage, om bij het reg. grenadiers en jagers te worden ingedeeld, vertrokken 68 man van het 7de reg. infanterie, waarvan 49 tot de bataillons te dezer stede en 19 tot het bataillon te Groningen behoorden.

— Van Metslawier wordt ons dd. 16 dezer berigt:

Heden was deze plaats het tooneel van een eenvoudig, doch zeer bevallig, landelijk feest. De vierde afdeeling der Friesche Maatschappij van Landbouw en Veeteelt, harer roeping getrouw, had besloten tot het houden van eenen ploegwedstrijd met den arendsploeg, waartoe hare leden, de noodige middelen gereedelijk hadden toegestaan.

't Was een schilderachtig gezigt, zeventien bespannen ploegen te gelijkertijde, op hetzelfde stuk lands in werking te zien, welker bestuurders met geestdrift bezield, overleg en krachten wijdden, aan het behalen van een der overwinning. 't Bleek ook al ras, dat bij meest alle de mededingers, het werk in goede handen was, zoodat de taak der heeren beoordeelaars, moeijelijk stond te worden. Tot leden der commissie van beoordeeling waren gekozen, de heeren: J. L. Sikkama, te Kollum; K. A. van Kleffens, te Murmerwoude, en E. P. Rijpma, te Nijawier, die bewijzen hebben geleverd, van voor die taak berekend te zijn en dezelve op eervolle wijze hebben volbragt.

Na afloop des werks verzamelde men zich ten gemeente-huize, en werden allen ter raadkamer genoodigd, waar een aanzienlijk getal leden der maatschappij vergaderd was. De heer J. N. Witteveen, voorzitter dezer afdeeling, rigtte tot de vergadering het woord en betoogde kort en bondig, het hooge belang van den landbouw, — deszelfs vooruitstrevenden gang — en de middelen die daartoe medewerken; deelde voorts den uitslag van den wedstrijd mede en reikte de behaalde prijzen, onder zeer gepaste toespraken, aan de verwinnaars uit.

De eerste prijs, bestaande in eene fraaije zilveren zaktabaksdoos, werd behaald door Lieuwe IJpes Jousma, boereknecht te Nijkerk; de tweede, een uitmuntend zilveren zakhorologie, door Tiete Harings de Vries, arbeider te Nijawier; — de derde, een fraai bewerk zilveren horologie-ketting met sleutel, door Eelke Johannes de Vries, boereknecht te Nijawier; terwijl bij wijze van gratificatie, een zwaar met zilver gemonteerd pijpmondstuk, werd toegekend aan Geert Gerrits de Zwart, arbeider, te Nijkerk.

Als ploegdrijvers behaalden Cornelis Durks Sjoorda, te Nijkerk, den eersten- en Jacob Daniels Wiersma, te Nijawier, den tweeden prijs, bestaande voor ieder in een met zilver gemonteerd pijpmondstuk; terwijl bij wijze van gratificatie, aan Klaas Jansma, te Nijkerk, een gulden werd toegekend.

Eene talrijke menigte, zoo van hier als elders zamengevloeid, verhoogde den luister van dit feest en deed van hare belangstellende deelneming blijken, terwijl overal de beste orde en eensgezindheid heerschte en het schoonste weder, de genoegens van den dag begunstigde. Het lijdt dan ook geenen twijfel, of de herdenking aan dit feest, zal bij velen der deelgenooten, nuttige en aangename indrukken nalaten.

— Gepasseerden donderdag voormiddag omstreeks tien ure, terwijl de lucht helder en alleen in het noordoosten, door eene wegdrijvende donderbui, eenigzins betrokken was, zijn op den straatweg, even buiten de noorderbuurt te Dragten, eenige hagelsteenen gevallen, ter grootte eener graauwe erwt, terwijl op hetzelfde oogenblik, in een' tuin in de zuiderbuurt aldaar, enkele stukjes ijs zijn nedergekomen, in den vorm van kegeltjes en platte driehoeken, waaronder één ter lengte van ongeveer twee ned. duimen. Ofschoon het ontstaan hiervan in het warme jaargetijde reeds meermalen natuurkundig verklaard is, kan het verschijnsel, daar het zich hier te lande in deze maand hoogst zeldzaam vertoont, evenwel als eene bijzonderheid worden aangemerkt.

— Z. M. heeft goedgevonden: tot griffier bij het kantongeregt te Lemmer te herbenoemen den heer R. H. Brandenburg; aan den heer mr. P. Stinstra eervol ontslag te verleenen uit zijne betrekking van griffier bij het kantongeregt te Beetsterzwaag; en te benoemen tot griffier bij het kantongeregt te Beetsterzwaag, den heer mr. H. Overbeek, advocaat te Leeuwarden.

Z. M. heeft goedgevonden aan de na te melden officieren bij de rustende schutterij in deze provincie, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten: bij de 3de afdeeling, 1ste bataillon, staf, aan den heer A. W. van Boven, als 1sten luitenant-kwartiermeester, uit hoofde van verandering van woonplaats; en bij de 1ste comp., aan den heer I. Habbema, als kapitein, — en bij dezelfde schutterij te benoemen: bij de 1ste afdeeling, 3de bataillon, 1ste compagnie, tot kapitein den heer E. O. Kijlstra, thans 1sten luitenant, en tot 1sten luitenant den heer IJ. H. Bangma, thans 2den luitenant bij de 2de compagnie; bij de 2de compagnie, tot 2den luitenant den heer H. K. Velink, thans sergant-majoor; bij de 3de afdeeling, 1ste bataillon, staf, tot 2den luitenant-kwartiermeester den heer F. O. Sleeswijk, thans schutter; bij de 1ste compagnie, tot kapitein den heer B. M. Maakal, thans 1sten luitenant; tot 1sten luitenant den heer R. S. Sijbesma, thans 2den luitenant, en tot 2den luitenant den heer R. H. de Jong, thans schutter.

— De minister van binnenl. zaken in aanmerking nemende, dat het getal leerlingen voor de telegrafie, na het laatste vergelijkend onderzoek benoemd, bij het toenemend telegrafisch verkeer niet toereikend is voor de behoefte, en ter voorziening daarin, willende overgaan tot een nader onderzoek, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot opleiding en oefening van telegrafisten voor de dienst van den rijks-telegraaf na vergelijkend onderzoek, een aantal van hoogstens tien leerlingen zal worden toegelaten, om op nader aan te wijzen plaatsen onderrigt te ontvangen. Voor het vergelijkend onderzoek om als leerling te worden toegelaten, moet men zich voor of uiterlijk op den 15 November 1856 bij het departement van binnenl. zaken hebben aangemeld, met een op zegel geschre-

van adres, bevattende naauwkeurige opgaaf van naam, voornamen en woonplaats.

— Het *Staatsblad* no. 79 behelst een besluit van 3 Augustus, waarbij buiten werking worden gesteld de bijzondere ondernemingen met loodsvaartuigen, tot de uitoefening der loodsdienst van de zeegaten van Texel, Vlieland en Terschelling.

— De drie korpsen Utrechtsche en Leidsche jagers en de flankeur-compagnie van Groningen, alle in 1830 te zamengesteld uit academie-burgers van genoemde hoogescholen, hebben elk van Z. M. den Koning een prachtige zilveren drinkbeker ten geschenke ontvangen, met inscriptie, en begeleid van een eigenhandig schrijven van Z. M., waarin aan het slot door HD. gezegd wordt:

„Ik wensch, dat van nu af aan, tot de laatste uwer reuniën toe, bij den feestdronk „*op het heil van ons gemeenschappelijk vaderland*," deze beker broederlijk op voorvaderlijke wijze in uwe rijen moge rondgaan.

„Als eenmaal voor den laatste uwer de laatste ure zal geslagen hebben, dan is mijn verlangen, dat deze beker geplaatst worde bij de banier, waaronder gij gestreden hebt in 1830 en 31.

— Bij 's rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht is o. a. bevorderd tot kweekeling der 1ste klasse, de kweekeling der 2de klasse M. van Andringa.

— Vrijdag jl. werd te Groningen de jaarlijksche reunie van afgevaardigden der waalsche kerken geopend, met eene rede van ds. Busken Huët, predikant te Haarlem, over Joh. IV: 24.

Door de broederschap der doopsgezinde gemeente te Deventer, is op den 13 ll. met groote meerderheid van stemmen beroepen de wel eerw. zeer gel. heer H. ten Cate Hoedemaker, predikant te Grouw.

230ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der tweede klasse.

1ste trekk. No. 7601, een prijs van *f* 2500. No. 16541, een prijs van *f* 1000. No. 645, een prijs van *f* 1250. — 2de trekk. Nos. 2915, 17791, 8524, 9223, ieder een prijs van *f* 1000. No. 9107, ieder een prijs van *f* 5000. — 3de trekk. Nos. 12576, 15375, 5422, 8887, 6501, ieder een prijs van *f* 1000. No. 1432, een prijs van *f* 1250. — 4de trekk. No. 328, een prijs van *f* 20,000.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

ROTTERDAM, 18 Augustus.

Bij geruchte wil men alhier weten, dat in den afgeloopen nacht op den spoorweg tusschen Gent en Antwerpen een ongeluk heeft plaats gehad, waarbij, naar men zegt, veertig à vijftig personen zouden zijn gedood.

Nadere bijzonderheden ontbreken echter nog.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 18 Augustus.

NEDERLAND	W. Schuld	2½	pCt.	63 11/16
Dito	Dito	3	„	75⅛
Dito	Dito	4	„	95
Dito	Amort. Sijnd.	3½	„	
Dito	Hand.-Maats.	4½	„	
SPANJE	Obligatien	1¼	„	24 9/16
Dito	Dito	3	„	44⅛
Dito	Binnenl. 6/m.	3	„	39½
PORTUGAL	Obligatien	3	„	45¼

RUSLAND	Obl. H. & C° 1798/1816	5	pCt.	103¾
Dito	„ Dito 1828/1829	5	„	102⅛
Dito	„ Dito	4½	„	96½
Dito	„ Dito	4	„	86
Dito	„ S. & C°.	4	„	
OOSTENRIJK	Metalliek	5	„	78⅜
Dito	Nationale	5	„	79 13/16
Dito	bet. Amst.	5	„	86⅜
Dito		2½	„	40⅝

Nieuwe 5 pCt. Russen bij S. & Co. 5de serie 94⅛, 6de serie 96⅛

WEENEN, 18 Augustus. Metalliek 5 pCt. 84¼; dito Nationale 5 pCt. 85¾.— Wissel op Londen 10.02. — Zilver 4.

LONDEN, 18 Augustus. Consols 95⅜.

PARIJS, 18 Augustus. Rente 3 pCt. 71.10.

LONDEN, 18 Augustus. Buitenl. Tarwe zeer vast, engelsche 3/ hooger, Haver 1/ hooger. — Boter (Friesche) 108/, Groninger) 88/.

AMSTERDAM, 18 Augustus. Tarwe, Rogge en Garst *f* 10 hooger, Boekweit zeer vast. — Koolzaad op 9 vat op 't najaar 86½ p. v. Raapolie, vliegend *f* 49¼, op 't najaar *f* 48¼.

ROTTERDAM, 18 Augustus. Granen hooger, Boekweit zonder aanvoer veel hooger.

LEEUWARDEN, 15 Aug. Boter *f* 42.50. Aanv. 1100 ¼, 259 ⅛, 66 1/16 vat. Kaas - 29 à *f* 36. Aanv. 7581 Ned. ponden.

GRONINGEN, 15 Augustus. Tarwe en Rogge met weinig handel in en doen. Boekweit door schaarschheid aan benoodigden merkelijk hooger verkocht; Garst wederom ruim prijshoudend; Haver weinig aan en hooger afgaande; grove Gort als voren. — Koolzaad slap en niet dan merkelijk lager te verkoopen. Er was heden ongeveer 900 last Koolzaad ter markt, zeer ongelijk van kwaliteit, waarvan slechts een klein gedeelte voor *f* 14 à *f* 16.50 is verkocht.

*** Ondertrouwd:
Nijehaske, — K. F. PRINS, van *Nijehaske*, en
den 17 Augustus 1856. — G. P. KEUTER, van *Haskerdijken*.
Algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd te Franeker, den 16 Augustus 1856:
W. S. OSINGA.
J. VLASKAMP.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER AFKE R. TACOMA, geliefde Echtgenoote van
Witmarsum, den 11 Augustus 1856. — J. VISSER.

BOLSWARD, den 12 Augustus 1856. Heden beviel van een ZOON M. BROUWER, geliefde Echtgenoot van
A. WESTERBAAN Cz.

NOORDWOLDE, den 9 Augustus 1856. Heden beviel van eenen ZOON A. I. VAN WEETERINGEN, Echtgenoote van — J. G. GORTER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, CATHARINA ELISABETH THUIJN DE LIGNIJ, geliefde Echtgenoot van
Noord-Zijpe, — H. U. H. BOUMAN,
den 13 Augustus 1856. — *Doopsg. Pred.*

*** Heden beviel voorspoedig van een ZOON E. PETERS, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 13 Augustus 1856. — L. VAN DAM Lz.,
Eenige kennisgeving. — *Orgel-Fabrikant.*

*** Mijne geliefde Echtgenoot M. J. KOOPMANS beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.
Heerenveen, 16 Augustus 1856. — G. BOSCHLOO, *Notaris.*

*** Bevallen van eene DOCHTER S. SCHAAFSMA, geliefde Echtgenoot van
Dokkum, 16 Augustus 1856. — A. VON DER HERBERG.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 5den Augustus is te Hindeloopen in den ouderdom van ruim zes en zestig jaren overleden, Vrouwe HEIJE WIGGERTS, Weduwe den Heer Mr. JOHANNES AGGEUS EIDSMA, geliefde Moeder van
J. WIGGERTS EIDSMA.
Dienende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving.

*** Het Dochtertje ons den 26 jl. geschonken, werd heden van onze zijde weggerukt.
Franeker, — W. A. DEEL.
den 10 Augustus 1856. — A. D. REITSMA.
Kennisgeving aan Familie en Vrienden.

*** Heden overleed na eene langdurige sukkeling, mijn waarde Echtgenoot COENRAAD VAN DER MEULEN, in den ouderdom van ruim 49 jaren.
Leeuwarden, — Wed. C. V. D. MEULEN, geb. SNOEK.
den 18 Augustus 1856.

*** Heden overleed, op 22-jarigen leeftijd, mijne beminde Echtgenoot, HENRIETTA CORNELIA VAN STAVEREN, mij, uit een gelukkig huwelijk van [illegible] een Dochtertje van vier weken nalatende.
[illegible] — J. W. GUNNING.

*** Het behaagde den Heer, op het onverwachtst van mijne zijde weg te nemen mijn geliefde Man de Heer J. KOCH, in leven Beurtschipper van hier op Amsterdam, na eene ongesteldheid van slechts twee dagen. Hij bezweek in den ouderdom van 36 jaren, mij nalatende drie Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen. Ik staar met zijne Moeder, Broeders en Zusters dien onvergetelijken Echtgenoot met bittere droefheid na, doch niet als degenen die geen hope hebben. Hij gaf getuigenis van zijn geloof in zijnen God en Zaligmaker, in wiens heilverdiensten alleen hij nederig mogt roemen. — M. C. KOCH,
Workum, 16 Augustus 1856. — geb. VAN DER QUAST.
Verzoeke deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken stand te *Leeuwarden* zijn van den 12 tot en met den 18 Augustus 1856 aangegeven: 15 Geboren. 19 Overleden. Gehuwd 2 paren.

VERBETERING. — Boven de advertentie van Burgemeester en Wethouders van Utingeradeel, voorkomende in het Bijvoegsel van ons vorig nommer, staat verkeerdelijk VEEMARKT TE AKKRUM; *moest*, zoo als ook uit den inhoud blijkt, *zijn:* **WEEKMARKT TE AKKRUM.**

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEEUWARDEN, gedenken bij geslotene Briefjes aan te besteden: De leverantie van eenige KLEEDINGSTUKKEN, ten dienste van de Stedelijke Schutterij alhier, voor de dienst van 1856. De Voorwaarden dezer Aanbesteding liggen van heden af ter Secretarie ter lezing en zullen de Briefjes vóór of op Vrijdag den 22 Augustus e. k., ten Raadhuize moeten zijn ingeleverd.
Leeuwarden, — *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 13 Augustus 1856. — J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN IJLST, convoceren bij deze de Dijksfloreenpligtigen dier Gemeente, ten raadhuize aldaar, op Woensdag den 3 September 1856, des voormiddags ten 11 ure, ten einde één of twee Volmagten te stemmen, met last en volle magt op hen, om, zonder ruggespraak gezamenlijk met de overige volmagten, op de wijze bij art. 10 der Zeedijks-instructie bepaald, eene voordragt te doen, ter vervulling der vacatures, onder de mindergetallen bij het Bestuur van Wijmbritseradeels c. a. Contributie-Zeedijken, ontstaan door de benoeming van den Heer A. J. Breeuwsma, tot Gedeputeerde bij genoemd Dijksbestuur en door de aftreding, ingevolge art 4 van het Dijksreglement, van den Heer J. IJkema.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
W. RINGNALDA, *Burgm.*
T. E. VAN POPTA, *Weth.*

WEEKMARKT TE AKKRUM.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN UTINGERADEEL, maken bekend, dat de te *Akkrum* opgerigte **WEEKMARKT** een aanvang zal nemen op **Donderdag** den 21 Augustus e. k. en vervolgens op **elken Donderdag** gehouden zal worden.

Dat op die dagen de nieuw gestichte *openbare Waag* daar ter plaatse, bepaaldelijk voor den handel van BOTER, KAAS enz. zal zijn opengesteld van des morgens 9 tot des namiddags 5 uren.
Oldeboorn, — *Burgemeester en Wethouders van Utingeradeel,*
den 14 Augustus 1856. — W. H. LIJCKLAMA à NIJEHOLT, *Burgemeester.*
J. H. NOORDBEEK, *Secretaris.*

PAARDENMARKT TE RIEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HENNAARDERADEEL brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de **RIENSTER PAARDENMARKT**, op welke geene Bedelaars, Rijfelaars en Spelers om gewin zullen worden toegelaten, dit jaar invalt op **Donderdag** en **Vrijdag** den 28 en 29 Augustus e. k.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
Wommels, — C. WICHERS WIERDSMA, *Burgemeester.*
den 15 Augustus 1856. — E. H. TENCKINCK, *Secretaris.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WIJMBRITSERADEEL noodigen bij deze uit sollicitanten naar de betrekking van ONDERMEESTER in de Dorps-School te Heeg, bezittende den 3den onderwijzers-rang, om zich onder *franco* toezending van de vereischte stukken, daartoe aan te geven ter Secretarie der gemeente Wijmbritseradeel te Sneek, vóór den 13 Sept. 1856.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
M. BAKKER.
De Secretaris,
M. H. REIDSMA, *L. S.*

OP den 5, 6 en 7 Mei 1856, op Ameland aan strand gespoeld zijnde, tien tonnen TEER, gemerkt P. L. B. en E. O. S., zoo wordt een ieder die vermeent daarop regt te hebben, uitgenoodigd dezelven te reclameren bij den Burgemeester van Ameland.

HET POLDERBESTUUR *van Oost- en Westdongeradeel*, zal op Zaturdag den 23 Augustus e. k., des nademiddags 2 uur, ten huize van den Kastelein G. van der Mei te Ezumazijl, bij inschrijving aanbesteden:
Het doen van eenige REPARATIEN aan de EZUMAZIJL.

Bestek en Voorwaarden van aanbesteding liggen van af den 19 Augustus, ten huize van den Sluiswachter H. ROBROCH, terwijl aanwijzing in loco op den dag van besteding zal geschieden.
Namens het Polderbestuur,
D. M. MELLEMA, *Secretaris.*

AANBESTEDING bij geslotene briefjes door Kerkvoogden bij de Hervormde Gemeente van Rinsumageest, van eenig VERFWERK aan de **Pastorie en Schoolhuizing.** — Bestek ter inzage ter Secretarie der gemeente Dantumadeel, alwaar de briefjes uiterlijk den 26 Augustus 1856, des namiddags vóór 3 ure franco moeten worden ingeleverd.

ONDERLINGE BRAND-WAARBORG MAATSCHAPPIJ,

gevestigd te WOUDSEND.

DE 40ste Algemeene Vergadering dezer Maatschappij werd, op Donderdag den 14 Augustus, gehouden te Beetsterzwaag, en vereerd met de tegenwoordigheid van onderscheiden' notabele deelgenooten.

De toenemende uitbreiding die haar, sinds hare oprigting, ten deel viel, was, ook in de 12 maanden van het afgeloopen Boekjaar, zeer belangrijk.

Uit het te dezer gelegenheid, door de Directeuren Boekhouders, uitgebragt Verslag bleek: dat de Maatschappij was vermeerderd met 314 aandeelen **Gebouwen** en **Meubilaire Goederen**, tot een verzekerd kapitaal van 2,517,747 gulden.

Het, op onderscheiden' premiën, *ingeschreven* kapitaal was, op den 6 dezer maand, groot *f* 23,555,286; — het *verzekerd* kapitaal *f* 29,162,591; — en het *getaxeerd* kapitaal 38,883,455 gulden.

De *Brandschaden* over 1855/56, zijn met *negen cents* pr. 100 gulden bestreden; en voor *Kosten van Beheer* over 1856/57, werd *twintig cents* pr. aandeel van *f* 500, *dertig cents* van *f* 500 tot 1000 en *veertig cents* van 1000 gulden verzekerd kapitaal, met slechts 1/10de verhooging van elke opvolgende *f* 1000 ingevorderd; — terwijl eindelijk de Brandschaden over het tijdvak van *veertig jaren*, dooréén zijn gedekt met *acht en veertig cents* en de Administratiekosten met *een en twintig cents* pr. aandeel van gelijk kapitaal en bovengenoemde verhooging.

Ter informatie en deelneming vervoege men zich, zoo bij de Correspondenten der Maatschappij, als bij de Directie in loco.
Woudsend, — Van wege de Directie,
16 Augustus 1856. — A. H. & H. A. TROMP.
Directeuren en Boekhouders.

Belast geweest als Commissie, met het opnemen der Rekening en Bijlagen van de Onderlinge Brand-Waarborg Maatschappij te Woudsend, over het 40ste boekjaar, loopende van 1 Mei 1855—1 Mei 1856, verklaren ondergeteekenden, dat zij met genoegen dit werk hebben verrigt en gaarne getuigenis geven, dat een en ander in naauwkeurigen en netten toestand is bevonden.

Terwijl wanneer de openlijke vermelding daarvan, der Maatschappij tot [illegible] strekken, zij daarvan gaarne aan belangstellenden kennis geeft.
Beetsterzwaag, — S. VAN TEIJENS.
14 Augustus 1856. — J. A. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.
J. T. DE HAAN.
H. H. VAN DAM, Senior.
J. DE HAAN.

HET BEHOUD VAN DEN FRIESCHEN VEESTAPEL.

ONDERLINGE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ

van FRIESCHE VEEHOUDERS,

GEVESTIGD TE *LEEUWARDEN*, ONDER BOVENGEMELDEN TITEL.

Door Directeuren van opgenoemde Maatschappij, wordt aan de leden ter kennis gebragt, dat, in overleg met Gecommitteerden, is vastgesteld een omslag van 4 pCt. van de kadastrale huurwaarde der bij de leden gebruikte Landen, ten einde te voorzien in de te verleenen Schadevergoedingen, en dat de quitantien daarvoor eerstdaags aan Heeren Gecommitteerden zullen worden verzonden om door de Agenten, in elke gemeente, ingevorderd te worden.

Bij voortduring wordt gelegenheid gegeven aan de Veehouders, om, bij gemelde Gecommitteerden en Agenten, even als bij den Boekhouder, hunne Runderen en Paarden ter verzekering te doen inschrijven.

Leeuwarden, *Namens Directeuren van voornoemde Maatschappij,*
den 15 Augustus 1856. O. F. v. d. VEEN, *Boekhouder.*

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, op Vrijdag den 22 Augustus 1856, des namiddags om 2 uur, ten huize van H. Tuininga, Logementhouder te Workum, publiek bij de finale toewijzing, tegen verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene onlangs nieuw gestichte, hechte en sterke HUIZINGE en SCHURE, met HORNLEGER en HIEMINGE c. a., benevens drie stukken LAND, twee HUISJES en eene TENT, met nog een **Erf en Tuin**, staande en gelegen in het Heidenschap onder Nijega, en 3 stukken Land in het Heidenschap onder Workum, zamen groot 14 bunder en ruim 53 roede, meerendeels bij Harmen Jelles Kloosterhof in gebruik; op Sint Petri en 12 Mei 1857 te aanvaarden en zulks in 9 perceelen, met regt van zamenvoeging.

De Notaris A. A. LAND, te Franeker, zal, op Woensdag den 20 Augustus 1856, des avonds ten 7½ uur, ten huize van de Wed. R. Rademaker, te Dokkum, in het openbaar bij strijk- en verhooggeld, ter verkoop aanbieden:

Eene uitmuntend sterk en geriefelijk in de laatste jaren verbouwde WOON- en WINKEL-HUIZINGE, te Dokkum bij de Hantumerpoort, waarin sinds jaren met goed succes Winkelnering is gedreven, laatst bij W. de Jong in huur; te aanvaarden 12 Mei 1857, welligt dadelijk; benevens drie daar achter staande WONINGEN, mede in de laatste jaren sterk verbouwd, bij verschillende huurders in gebruik; alles in wijk C, geteekend met nos. 181, 182 en 183.

Bij geslotene briefjes te huur,

VOOR DEN TIJD VAN 6 JAREN, ST. PETRI EN 12 MEI 1857—1863:

Eene uitmuntend vruchtbare en gerijfelijk gelegene ZATHE en LANDEN, onder *Teerns*, groot volgens kadastrale indeeling 44 b. 62 r. 10 el, alle Greidlanden (122 pondemaat); thans bij *K. J. Römer* in huur en gebruik.

De Conditien liggen ter lezing bij DU PON, ten Gemeente-huize van Leeuwarderadeel te Leeuwarden; terwijl de briefjes *franco* moeten worden ingezonden ten huize van A. WIERSMA, Candidaat-Notaris in de Schrans onder Huizum, vóór of uiterlijk op *Vrijdag den 29 Augustus* 1856.

Uit de hand te koop:

Ongeveer 2000 dubbelde VLASSCHOVEN, staande op het Land aan het Water, bij den eigenaar POPE R. KLEITERP, in het Kl. Anjum bij Berlikum.

BINNEN- EN BUITENLANDSCHE BIEREN.

De Ondergeteekende, door directe toevoeren uit Engelsche-, Beijersche-, Brabandsche- en Hollandsche Brouwerijen, thans in staat gesteld zijnde om bovenstaande BIEREN, tot de minst mogelijke prijzen te leveren, beveelt zich als zoodanig minzaam bij zijne geëerde Stad- en Landgenooten aan.

Harlingen, J. S. DE GROOT,
Augustus 1856. *Logementhouder in de Korenbeurs.*

De Apotheker J. C. H. VAN HARINXMA, op de Nieuweburen te Leeuwarden, aangemoedigd door het gunstig onthaal dat zijne

DAMES LEVERTRAAN

te beurt valt, berigt door dezen, dat dezelve, op raad van een geneesheer, in kleur en smaak nog is veraangenaamd, zonder de geneeskrachtige eigenschappen der Traan in het geringste te benadeelen, en dat hij die, ofschoon ze duurder door de zamenstelling wordt, steeds voor den zelfden prijs van *f* 1 de halve flesch aflevert.

Met hetzelfde gevolg debiteert hij de

ECHTE REVALENTA ARABICA,

in bussen van *f* 1 en van *f* 2. De deugden die dit middel bezit, alsmede de kwalen waarvoor het dienstig is, zijn in het berigt vermeld, en worden nu en dan door de dagbladen opgesomd. — Voorts de

WONDERSNUIF van Dr. BROUILLARD;

voor 60 Cents het verzegeld doosje, zijnde eene bij uitstek krachtige Snuif, die het hoofd van vele taaije stoffen ontlast, deszelfs zenuwen versterkt, de oogen verklaart, en in suizingen en doofheid uitmuntende diensten doet.

PIET KEMPE, Zandschipper op Amsterdam, heeft acht jaren zoo erg aan rheumatiek geleden, dat hij amper op de beenen kon komen en is nu zoo rad, dat hij wel over een tafel springen kan.

Hij is door een Goldberschen Ketting daarvan genezen, dien hij zoo in waarde houdt, "dat hij liever zijn vaartuig, als dat ding missen wou, indien er niet meer te hoop waren.„

Door een zijner vrienden heeft hij ons zijne tevredenheid doen boodschappen.

Amsterdam, 15 Julij 1856. ***Verkoophuis.***

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagkramp, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, knubbeljicht, verstijving in de leden, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80, *f* 2.70, *f* 3.60, *f* 3.60, *f* 5.40.

Amsterdam, Verkoophuis: Assen, H. P. A. v. Gorkum, Bolsward, S. S. Oosterbaan en S. R. Dijkstra; Dokkum, A. Schaafsma; Franeker, Wed. K. Drager; Gorredijk, S. G. Zwart; Heerenveen, G. Overdiep; Harlingen, P. L. Mirande Pz.; Kollum, C. Nihot; Leeuwarden J. H. van Haagen en A. van Wamel; Sneek, P. T. Potma, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

CIBARIA SALUBERRIMA,

in plaats van REVALENTA ARABICA.

Het Amsterdamsche Verkoophuis, dat op alle mogelijke wijzen, de Revalenta zoekt aan den man te brengen, heeft weer eene onwaarheid gemeld, waarvan het zich zeker gouden bergen belooft. Volgens zijn berigt *(Amsterd. Courant)*, moet het Revalenta busje van 87½ Cts. ¼ Eng. pond inhouden, volgens hem, „circa 2½ Ned. oncen." (Het Eng. pond is gelijk aan 37½ Ned. looden.) Zoodat kleine busjes al ¼ Eng. pond inhoudt, dat eene onwaarheid is, hoe kan dat dan 2½ Ned. ons uitmaken? Zijn eigen berigt „kleine minder voordeelige busjes" enz. bewijzen ten vollen zijn karakter; want zoo ¼ Eng. pond 87½ Cts. kost en minder voordeelig is, hoe schadelijk is dan niet een geheel Eng. pond voor *f* 2, zegge *twee Gulden.* — Maar wie wil niet gaarne die schade lijden ten voordeele van het Verkoophuis!

De **CIBARIA**, die het beste voedsel is voor jonge Kinderen en zwakke of verzwakte gestellen, heeft eene Dame van Haemorrhoides (aanbeijen) genezen, voorwaar geen bagatel! — Smakelijker dan du Barrij's Revalenta, werkt zij spoediger, bij haren lageren prijs (voor 45 Cts. ontvangt men evenveel **Cibaria** als bij de Revalenta 87½ Cts. kost). — Zij wordt afgeleverd in blikken Bussen inhoudende 12½, 25 en 50 Ned. looden voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1.50; de prima voor 75 Cts., *f* 1.40, *f* 2.50 te Harlingen, bij den Heer H. de Windt; Leeuwarden, J. van IJssel; Sneek, A. Cuipers; verder in de bekende Dépôts en te 's Gravenhage aan het Magazijn bij den Fabriekant J. A. van Wijk.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY *zijn een krachtig geneesmiddel voor verouderde* ***wonden en zweren.*** De bewonderenswaardige genezingen welke dagelijks door middel van deze Zalf en Pillen worden bewerkstelligd, hebben hun ook in Nederland de grootste vermaardheid verworven, en het is eene daadzaak, dat door deze Zalf en Pillen dikwijls wonden en zweren zijn genezen die twintig jaren waren open geweest, en wanneer elk ander geneesmiddel zonder gevolg was gebleven. Alle soorten van huidziekten, hoe ook genaamd, verdwijnen onder den [illegible]digen en krachtigen invloed dezer Zalf en [illegible] zijn dezelven [illegible]enswaardig voor borstziekte.

[illegible] te bekomen in de bekende Dépôts.

STOOMVAART

VAN

HARLINGEN op HULL.

Het Nederlandsch IJzeren STOOMSCHIP [illegible] *TER THORBECKE*, Kapt. NEPPERUS [illegible] trekt van **HARLINGEN** naar **HULL** op aanstaanden **Zaturdag den 2[illegible]**

Adres voor Passagiers, Goederen en Vee bij I. & S. WIAR[illegible]

Harlingen, den 18 Augustus 1856.

De Ondergeteekende, Logementhouderssche in de Wijnberg te Sneek, be[illegible] mits dezen aan het geëerd Publiek, dat bij haar, even als gewoonlijk, ook gedurende de Kermis **OPEN TAFEL** wordt gehouden 's middags ten 2 uur. Op **Woensdag** 20 Augustus, ter gelegenheid der HARDZEILPARTIJ, zal evenwel de Open Tafel beginnen precies ten 1 ure; tevens berigt zij dat bij haar gedurende de Kermis, 's avonds van af 9 uur, **MUZIEK** zal zijn.

Sneek, 11 Augustus 1856. Wed. M. J. PEETERS.

ZEILVEREENIGING TE SNEEK,

HARDZEILPARTIJ

op WOENSDAG 20 AUGUSTUS 1856.

PROGRAMMA.

1ste Klasse A, Vracht- en Beurtschepen zonder uitsluiting:
PRIJS: ***2 ZILVEREN KANDELABRES.***

1ste Klasse B, Vracht- en Beurtschepen, uitgezonderd die, welke hier sedert 1850 Prijzen hebben gewonnen:
PRIJS: ***ZILVEREN OLIE- en AZIJNSTEL.***
PREMIE: ***PORSELEIN-SERVIES.***

2de Klasse, Jagten en Booten van 6 tot beneden 8 el:
PRIJS: ***ZILVEREN INKTSTEL.***
PREMIE: ***2 KRISTALLEN KARAFFEN.***

3de Klasse, Booten beneden 6 el:
PRIJS: ***ZILVEREN CIGARENSTANDER.***
PREMIE: ***PORSELEIN MODERATEUR-LAMP.***

4de Klasse, Booten van 5,10 el en daar beneden:
PRIJS: ***ZILVEREN TAFELSCHEL.***
PREMIE: ***ZILVEREN SALADE-LEPEL en VORK.***

5de Klasse, Booten 4,40 el en daar beneden:
PRIJS: ***ZILVEREN TABAKSDOOS.***
PREMIE: ***2 BLOEMVAZEN.***

Aangifte op *heden* Dingsdag 19 Augustus tot den volgenden dag 's morgens vóór 8 ure, ten huize van den Heer B. WOUTERS. Loting kwartier voor tien ure 's morgens, bij G. DE RUITER, buiten de voormalige Oosterpoort te Sneek. Keuring en meting onmiddelijk daarna.

Eerste afvaart *half twee ure.* — Zeilaadje: *Zeil-* en *Stagfok.*

NB. Men wordt verzocht het Vaarwater der mededingers zoo veel mogelijk vrij te laten.

Het Bestuur der Zeil-Vereeniging,
G. H. TER HORST Jz., *President.*
J. TEN CATE, *Secretaris.*

HARDDRAVERIJ TE BOLSWARD,

Op **WOENSDAG** den 27 Augustus 1856.

Om: ***Een paar moderne ZILVEREN PRESENTEER TROMMELS met KRISTALLEN BLAD,***

door Paarden (minstens een zestal aangeboden wordende) die *onder den Man* niet meer dan twee geadverteerde prijzen hebben gewonnen, met uitzondering van 3-jarige.

Keuring en Aangifte 's middags 12 ure bij H. P. HILARIDES, in de Stads Herberg.

HARDDRAVERIJ TE GRONINGEN.

DONDERDAG den 28 Augustus 1856, des namiddags te 2½ ure precies.

TOT PRIJS:

Eene zware ZILVEREN KOFFIJKAN met KOMFOOR.

TOT PREMIE:

Eene briljante groote PENDULE met STOLP.

Alle Paarden, ten genoegen van het Bestuur worden toegelaten: de Aangifte en Keuring derzelve geschiedt om 10 en 11 uur, bij TEN HAVE, in en voor *de Toelast*, aan de Groote Markt.

Met permissie van den Ed. Achtb. Heer Burgemeester van Gaasterland, gedenken de Kasteleins en eenige Liefhebbers te Balk te laten Verharddraven op Maandag den 25 Augustus:

Eene fraaije PENDULE met 2 VAZEN, *ter waarde van* 60 *gulden*, door Paarden die geen goud of zilver onder den man hebben gewonnen, uitgezonderd 3-jarige. Aangifte te 11 uur, Keuring ten 12 uur, bij den Kastelein R. E. HOEKSTRA, in de Zwaan.

En op Woensdag den 27 Augustus te laten Vergaloperen:

Eene fraaije PENDULE.

Alle Paarden zullen worden toegelaten. Aangifte ten 41 uur, Keuring ten 12 uur, bij den Kastelein S. A. DOOPER.

ROORDAHUIZUM.

Maandag 1 September 1856:

HARDDRAVERIJ om twee ure, door Paarden die niet meer dan één prijs gewonnen hebben (als driejarige uitgezonderd),

PRIJS: ***Een zware ZILVEREN TABAKSPOT,***
ter waarde van f 55.

Aangifte om één uur bij S. S. NIJDAM.

Dingsdag 2 September 1856:

BOEGSPRIETLOOPEN op het Land en KUIPJESTEKEN om onderscheidene ***PRIJZEN.***

LET WEL.

In eene winstgevende, doch tevens voor meerdere uitbreiding vatbare **handelszaak**, wordt gevraagd een COMPAGNON.

Nadere informatien te bekomen in persoon of met *franco* brieven onder letter A, ten Kantore dezer Courant.

W. WESTRA, Hoofdonderwijzer in de Burgerschool te Heerenveen, vraagt een ONDERMEESTER van den 2den of 3den rang, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden. Brieven franco.

Er bestaat voor iemand van fatsoenlijke familie, genegen zijnde om in het vak van GOUD- en ZILVERSMEDEN te worden opgeleid, terstond gelegenheid om als **LEERLING**, in eene der grootste steden dezer provincie, geplaatst te worden, tegen billijke voorwaarden. — Adres met franco brieven letter X. bij A. VAN ZUIJLEN, te *Leeuwarden.*

ALLE DE WERKEN

VAN

JACOB CATS,

bezorgd door Dr. J. VAN VLOTEN, Hoogleeraar te Deventer,
met ruim 400 Staalgravures door J. W. KAISER.

Van bovengemeld Werk is de **EERSTE AFLEVERING** verzonden en in de meeste Boekwinkels voorhanden.

ZWOLLE. DE ERVEN J. J. TIJL,

Bij C. VAN DER POST en alom te bekomen:

Nieuw Interest-Boek van 1¼—6 % ten honderd in het jaar, geheel op nieuw berekend en ingerigt volgens de tafels van DE L'ESPINE. Bij maanden en dagen à *f* 1.

J. A. QUINTON, de Koning der dagen, of de aardsche Zegeningen van den Zondag voor het arbeidende gedeelte des volks à 40 Cts.

J. C. PILAAR, Stuurmanskunst, 2de druk, 2 dln. met pl. geb. *f* 18.50.

KAERCHER, Woordenboek der Latijnsche taal, bewerkt door [illegible]

J. MOLENSCHOT, Licht en leven, 50 Cts.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ VAN DE WED. KOUMANS SMEDING.